

MARZEC 2025

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i w Unii Europejskiej

DR MARCIN SOCHA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet Łódzki

MONITOR JAPOŃSKI

MARZEC 2025

Stany Zjednoczone nakładają 25% cła na wszystkie samochody i części samochodowe

Najważniejszym wydarzeniem w marcu zarówno pod względem gospodarczym, jak i politycznym była decyzja Donalda Trumpa o nałożeniu wyjątkowo wysokich ceł na import samochodów. Jest to ogromny cios dla japońskiej gospodarki, której trzonem eksportu są właśnie samochody i części. Decyzja jest również ogromnym ciosem dla administracji Ishiby Shigeru, ponieważ wymazuje właściwie efekty przyjaznych rozmów w Waszyngtonie sprzed kilku tygodni.

I.WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

4 marca: przegłosowanie ustawy budżetowej przez izbę niższą. Izba reprezentantów uchwaliła wstępny budżet na rok fiskalny 2025. Ustawa została zatwierdzona większością głosów przez rządzącą Partię Liberalno-Demokratyczną, partnera koalicyjnego Komeito i opozycyjną Nippon Ishin (Japońską Partię Innowacji). Przegłosowanie budżetu należy traktować jako kolejny sukces mniejszościowego rządu Ishiby Shigeru, który musi zabiegać o poparcie opozycji dla kluczowych ustaw. Ustawa przyjmuje kolejny rekordowy budżet o wartości 773,2 mld USD. Należy jednak zaznaczyć, że korekty ze strony rządu i opozycji znacznie zmniejszyły wielkość wydatków zaplanowanych przez poszczególne ministerstwa. Aby uzyskać poparcie Nippon Ishin, koalicja zrewidowała projekt budżetu, zabezpieczając środki mające na celu zapewnienie bezpłatnej edukacji w szkołach średnich. Po raz pierwszy od 29 lat, opozycji udało się wprowadzić poprawki do wstępnego projektu ustawy budżetowej. Nowa ustawa znosi limit dochodu dla rodzin, które mogą otrzymać dotacje na edukację w wysokości do 118 800 jenów rocznie dla publicznych i prywatnych szkół średnich. Koalicja zgodziła się zwiększyć kwotę wolną od podatku z 1,03 miliona jenów do 1,6 miliona jenów.

5 marca: japońskie MSZ zaniepokojone po wizycie Wołodymyra Zełeńskiego w Waszyngtonie. Wizyta prezydenta Wołodymyra Zełeńskiego w Waszyngtonie i decyzja o nagłym wstrzymaniu pomocy wojskowej dla Ukrainy przykuła uwagę japońskiego rządu. Rezultaty spotkania wskazują na daleką nieprzewidywalność amerykańskiej polityki zagranicznej pod rządami Donalda Trumpa, co budzi niepokój wśród japońskich polityków i wyborców. Japońskie MSZ jak ognia unika zajęcia wyraźnego stanowiska, które mogłoby doprowadzić

do otwartej krytyki pod adresem USA lub Ukrainy. Tokio nadal przedstawia wydarzenia w Ukrainie jako kluczowe dla sytuacji bezpieczeństwa w regionie Indo-Pacyfiku. Zdaniem ekspertów konflikt na linii USA-Ukraina może potencjalnie ośmielić destabilizujące działania Chin, Rosji i Korei Północnej w Azji Wschodniej.

7 marca: Donald Trump kwestionuje „przydatność” sojuszu wojskowego z Japonią. Donald Trump otwarcie podważył znaczenie japońsko-amerykańskiego sojuszu wojskowego. Podczas konferencji prasowej, prezydent USA stwierdził, że wieloletni traktat bezpieczeństwa z Japonią jest niesymetryczny i Japonia nie może przyjść Stanom Zjednoczonym z pomocą. Dodatkowo prezydent zwrócił uwagę na korzyści gospodarcze dla Japonii wynikające z nierównych relacji handlowych. Podobne komentarze padły pod adresem NATO i innych sojuszników Waszyngtonu.

7 marca: japoński premier reaguje na słowa prezydenta Trumpa. Administracja premiera Ishiby musiała szybko zareagować na kontrowersyjne wypowiedzi płynące z Waszyngtonu. Premier Ishiba wyraził „pełne przekonanie”, że Stany Zjednoczone wypełnią swoje zobowiązania wynikające z dwustronnego traktatu o bezpieczeństwie w celu obrony Japonii. Japonia, która postrzega sojusz jako podstawę swojej obrony, będzie również rozważać sposoby wzmocnienia własnych zdolności odstraszania i reagowania sojuszu oraz utrzymywać ścisłą komunikację z USA. Premier zwrócił uwagę na to, że sojusz z Waszyngtonem nie jest wyłącznie jednostronny. Stany Zjednoczone posiadają własne bazy wojskowe na terenie Japonii, które są współfinansowane przez japoński rząd. Dodatkowo Japonia od wielu lat zwiększa swoje zdolności bojowe oraz interoperacyjność z flotą Stanów Zjednoczonych, w celu prowadzenia wspólnych działań w regionie Azji i Pacyfiku.

8 marca: Japonia i Wielka Brytania przeciwstawiają się cłom ze strony USA. Ministrowie gospodarki i spraw zagranicznych Japonii i Wielkiej Brytanii będą promować wolny i otwarty handel międzynarodowy podczas pierwszego dialogu „dwa plus dwa” na temat gospodarki, który odbył się w Tokio. Decyzja została podjęta w obliczu rosnącego zaniepokojenia groźbami taryfowymi prezydenta USA Donalda Trumpa. Brytyjski sekretarz ds. biznesu i handlu Jonathan Reynolds powiedział, że wszyscy czterej ministrowie zgodzili się, że „kluczowe znaczenie ma przeciwdziałanie rosnącej fragmentacji handlu, która szkodzi globalnej gospodarce, i że opowiadamy się za sprawiedliwym, opartym na zasadach handlem międzynarodowym”. Czterej ministrowie potwierdzili również, że będą ściśle współpracować w dyskusjach na temat Światowej Organizacji Handlu. Współpraca dotyczy współczesnych wyzwań handlowych, takich jak polityka i praktyki nierynkowe, a także zmiany klimatyczne.

10 marca: PLD przygotowuje się do wyborów uzupełniających. Premier Shigeru Ishiba wezwał do solidarności w ramach swojej Partii Liberalno-Demokratycznej, aby wygrać dwa kluczowe wybory tego lata, pomimo utraty przez koalicję rządzącą większości w Izbie Niższej. „Poświęcę się i zrobię wszystko, aby wygrać” - powiedział Ishiba na dorocznej konwencji LDP 9 marca, odnosząc się do wyborów do izby wyższej i wyborów do zgromadzenia metropolitalnego w Tokio. LDP stoi przed trudną walką o przywrócenie siły partii, która została zniszczona z powodu głośnego skandalu związanego z przychodami z partii zbierających fundusze frakcji partyjnych. Badania nastrojów pokazują, że dwadzieścia dziewięć procent wyborców planuje głosować na LDP a 14% na opozycyjną Demokratyczną Partię dla Ludzi, która proponuje obniżenie podatków i zwiększenie wypłat „na rękę” dla większości pracowników. Największa partia opozycyjna, Konstytucyjna Demokratyczna Partia Japonii (CDPJ), która obiecuje zbudować „silną klasę średnią”, uzyskała 13% poparcia. Lewicowa Reiwa Shinsengumi może liczyć na 8% poparcia a konserwatywna Japońska Partia Innowacji na 7%.

11 marca: politycy PLD popierają możliwość stosowania podwójnych nazwisk przez małżeństwa. Partia Liberalno-Demokratyczna premiera Shigeru Ishiby znajduje się pod presją, by zezwolić małżeństwom na posiadanie oddzielnych nazwisk, po tym jak lider największej japońskiej organizacji pracowniczej wezwał do zmiany na dorocznej konwencji partii. Proponowany system pozwoli na dowolny wybór nazwisk przez małżonków, powiedziała Tomoko Yoshino, przewodnicząca Rengo (Japońskiej Konfederacji Związków Zawodowych). Dotychczas większość PLD była przeciwna podobnym zmianom.

14 marca: premier Ishiba skrytykowany za podarowanie pieniędzy dla młodszych członków parlamentu. Partie opozycyjne zaatakowały premiera Shigeru Ishibę po tym, jak przeprosił za wręczenie bonów podarunkowych 15 nowo wybranym członkom Izby Niższej. Premier przekazał „najgłębsze przeprosiny za spowodowanie kłopotów i zmartwień dla wielu ludzi”. Podkreślił jednak, że bony podarunkowe o wartości 100 000 jenów (670 USD), które członkowie jego biura przekazali 15 ustawodawcom z rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej, nie naruszyły ustawy o kontroli funduszy politycznych. Prawo to zabrania osobom fizycznym przekazywania darowizn, w tym gotówki lub bonów podarunkowych, bezpośrednio członkom Sejmu. „Wręczyłem (bony podarunkowe) zakupione z własnego kieszonkowego jako wyraz mojego uznania dla tego, przez co oni (ustawodawcy) przeszli” - powiedział Ishiba. „Żadna z osób, które je otrzymały, nie pochodzi z mojego okręgu wyborczego, więc nie doszło do naruszenia”.

14 marca: kandydat na nowego ambasadora Stanów Zjednoczonych w Japonii zapowiada wzrost kosztów. Nominowany przez prezydenta Donalda Trumpa na ambasadora USA w Japonii, George Glass, powiedział, że będzie musiał poprosić Japonię o zwiększenie wkładu finansowego na utrzymanie sił amerykańskich w tym kraju, odnosząc się do umowy, która ma być renegotjowana w 2027 roku. Prezydent Donald Trump również poddał w wątpliwość zasadność sojuszu, mówiąc, że zobowiązuje on USA do obrony Japonii, ale nie odwrotnie, podczas gdy Tokio zarabia na swoich amerykańskich powiązaniach. George Glass powiedział, że Japonia jest domem dla 60 000 żołnierzy amerykańskich, a Tokio zapewniało wsparcie dla amerykańskich sił zbrojnych w wysokości około 1,4 miliarda dolarów rocznie, podczas gdy wyrafinowanie chińskich sił wzrosło, a koszt odparcia Pekinu stał się „znacznie droższy”.

17 marca: rekordowo niskie poparcie dla rządu Ishiby. Poparcie społeczne dla rządu premiera Japonii Shigeru Ishiby spadło do rekordowo niskiego poziomu po tym, jak wręczył on bony podarunkowe niektórym ustawodawcom partii rządzącej, jak wykazał sondaż przeprowadzony w poniedziałek przez gazetę Asahi. Według sondażu przeprowadzonego w dniach 15-16 marca przez gazetę Asahi, poparcie dla rządu spadło o 14 punktów procentowych do 26% w porównaniu z poprzednim badaniem przeprowadzonym w lutym, co jest najgorszym wynikiem od czasu objęcia urzędu przez Ishibę w październiku ubiegłego roku. Inne sondaże przeprowadzone w weekend przez gazety Yomiuri i Mainichi również wykazały, że poparcie społeczne dla gabinetu Ishiby spadło do rekordowo niskiego poziomu.

18 marca: rząd uwalnia rezerwy ryżu w walce z inflacją. Rząd ma nadzieję na obniżenie rekordowo wysokich cen ryżu, za które obwiniane są zakłócenia w łańcuchu dostaw. Zapasy ryżu są uwalniane z magazynu w prefekturze Saitama. Ministerstwo Rolnictwa zrewidowało swoją politykę, aby umożliwić dystrybucję ryżu z rezerw awaryjnych w przypadku zakłóceń na rynku, w tym gdy kwestie łańcucha dostaw przyczyniają się do skoków cen. Według ministerstwa, operacja przekazywania ryżu firmom, które złożyły zwycięskie oferty, zostanie zintensyfikowana. Oczekuje się, że nadwyżka ryżu trafi na półki sklepowe już pod koniec marca.

26 marca: premier Ishiba wprowadzi nowe środki walki z inflacją. Premier Shigeru Ishiba powiedział liderowi młodszej partii w rządzie koalicyjnym, że "wprowadzi zdecydowane środki w celu przeciwdziałania rosnącym cenom". Główny sekretarz gabinetu Yoshimasa Hayashi powiedział na konferencji prasowej, że Ishiba miał na myśli zmobilizowanie kroków politycznych określonych w dodatkowym budżecie na bieżący rok fiskalny kończący się w tym

miesiącu oraz w projekcie budżetu na nowy rok, a nie odnosił się do nowych wydatków. Nie przedstawiono jeszcze szczegółowych działań.

27 marca: szczyt przywódców Japonii i Brazylii. Prezydent Brazylii Luiz Inacio Lula da Silva i premier Shigeru Ishiba spotkali się w pałacu Akasaka, aby opracować plan działania na najbliższe pięć lat. Plan zacieśnienia relacji dwustronnych obejmuje wzajemne wizyty przywódców obu krajów co dwa lata, tworzenie nowych łańcuchów dostaw oraz rozpoczęcie dialogu w sprawach zagranicznych i obronnych między władzami krajowymi. Przywódcy wypowiedzieli się na temat konieczności potwierdzenia znaczenia wartości demokracji, multilateralizmu i wolnego handlu, które są kluczem do rozwoju obu państw. Krajów. Podczas spotkania premier Ishiba zapowiedział, nowe inwestycje japońskich firm od 2024 roku, które mają osiągnąć wartość 8,65 miliarda dolarów. Przedstawicielom brazylijskiego rządu towarzyszyło kierownictwo około 80 firm, w tym giganta produkcji samolotów Embraer S.A. Rządy i firmy prywatne obu krajów podpisały łącznie 84 protokołów o dalszej współpracy.

30 marca: Sekretarz Obrony Stanów Zjednoczonych w Japonii. Sekretarz Obrony USA Pete Hegseth powiedział, że Japonia jest niezbędna w walce z chińską agresją, pomagając Waszyngtonowi w ustanowieniu „wiarygodnego” odstraszania w regionie, w tym przez Cieśninę Tajwańską. „Dzielimy etos wojownika, który definiuje nasze siły”. Segeth nazwał Japonię „kamieniem węgielnym pokoju i bezpieczeństwa w regionie Indo-Pacyfiku”, Pentagon zasugerował, że rząd prezydenta Donalda Trumpa, podobnie jak poprzednie administracje, będzie nadal ściśle współpracował ze swoim kluczowym azjatyckim sojusznikiem. W Japonii stacjonuje około 50 000 amerykańskiego personelu wojskowego, eskadry myśliwców i jedyna w Waszyngtonie grupa uderzeniowa lotniskowców rozmieszczona wzdłuż archipelagu o długości 3 000 km, który pomaga powstrzymać chińską potęgę militarną. Pochwała Japonii ze strony Hegsetha kontrastuje z krytyką, jaką skierował w lutym pod adresem europejskich sojuszników, mówiąc im, że nie powinni zakładać, że obecność USA w tym kraju będzie trwać wiecznie.

KOMENTARZ

W polityce zagranicznej warto zwrócić uwagę na postępującą nieprzewidywalność polityki Donalda Trumpa. Na początku marca Stany Zjednoczone wstrzymały pomoc wojskową dla Ukrainy a następnie prezydent Trump otwarcie podważył znaczenie sojuszu wojskowego z Japonią. Prezydent

USA stwierdził, że wieloletni traktat bezpieczeństwa jest niesymetryczny i Japonia nie może przyjąć Stanom Zjednoczonym z pomocą. Dodatkowo prezydent zwrócił uwagę na korzyści gospodarcze dla Japonii wynikające z nierównych relacji handlowych. Podobne komentarze padły pod adresem NATO i innych sojuszników Waszyngtonu. Przemówienie prezydenta słusznie wywołało silną falę niepokoju w Tokio. Należy zauważyć, że administracja Donalda Trumpa wydaje się nie dostrzegać licznych zmian w japońskiej polityce bezpieczeństwa w ostatnich latach, których celem było właśnie zwiększenie wiarygodności i użyteczności Japonii w sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi. Wprowadzenie szybkich zmian w artykule 9. japońskiej konstytucji wydaje się nierealne. Jednak administracja zmarłego premiera Abe Shinzo wprowadziła zmiany w regulacjach dotyczących bezpieczeństwa, które teoretycznie pozwalają Japonii na wsparcie działań floty amerykańskiej. Dodatkowo, przełomową decyzją było wysłanie japońskich okrętów w pobliżu cieśniny Ormuz w ramach wsparcia wysiłków mających na celu patrolowanie szlaków handlowych.

W rezultacie w Japonii pojawiło się szereg głosów wzywających do zwiększania wydatków zbrojeniowych a nawet konieczności budowy własnych arsenałów jądrowych przez państwa takie jak Japonia czy Korea Południowa. Rosnące głosy niezadowolenia wywołane przez komentarze prezydenta Trumpa oraz jego polityka wspierająca stanowisko Rosji w konflikcie z Ukrainą, poważnie nadwyrężyły zaufanie społeczne do amerykańskich gwarancji bezpieczeństwa. Administracja premiera Ishiby musiała szybko zareagować na kontrowersyjne wypowiedzi płynące z Waszyngtonu. Premier Ishiba wyraził „pełne przekonanie”, że Stany Zjednoczone wypełnią swoje zobowiązania wynikające z dwustronnego traktatu o bezpieczeństwie w celu obrony Japonii.

W polityce wewnętrznej należy stwierdzić, że marzec był kolejnym ciężkim miesiącem dla gabinetu premiera Ishiby. Partia Liberalno-Demokratyczna musiała odpowiadać na niepokojące głosy płynące z Waszyngtonu. Największym wyzwaniem były komentarze Donalda Trumpa podważające zasadność sojuszu z Japonią oraz decyzja o wprowadzeniu nowych ceł, które uderzą w japońskich producentów samochodów. Pomimo tego, że koalicji rządzącej udało się przegłosować ustawę budżetową, poparcie dla gabinetu Ishiby jest rekordowo niskie. Premier musi szybko reagować na gwałtowny wzrost cen ryżu i innych produktów spożywczych. Co więcej pod adresem premiera pojawiły się zarzuty dotyczące przekazania podarunków dla młodszych członków PLD.

Kolejnym poważnym problemem stojącym przed administracją Ishiby wydaje się być brak wizji politycznej, która odpowiada oczekiwaniom wyborców. Podczas przemówienia otwierającego obecną sesję parlamentu premier powiedział, że chciałby uczynić życie w Japonii bardziej „przyjemnym” i wywołać wśród obywateli uśmiech, którym ludzie cieszyli się w poprzednich dekadach. Niestety

ciepłe słowa premiera wypowiedziane ze szczerym uśmiechem na twarzy nie zostały pozytywnie przyjęte przez japońskich obywateli. Nastroje społeczne skupiają się na problemach rosnących cen, starzejącego się społeczeństwa oraz zagrożeń związanych z bezpieczeństwem narodowym. Nowy rządowy program o nazwie „Regionalna Rewitalizacja 2.0” ma zwiększyć wzrost gospodarczy poprzez wsparcie rozwoju mniej zaludnionych regionów i przeniesienie części produkcji i konsumpcji poza granice japońskich megamiast. Jak na razie wizja ta nie przekonuje znacznej części japońskich obywateli i ekspertów. Plan ma opierać się na dużych projektach infrastrukturalnych realizowanych poza wielkimi aglomeracjami, czyli polityce, która była już wprowadzana od roku 2012.

II. JAPONIA W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

3 marca: Japonia nie będzie popierać żadnej ze stron w konflikcie pomiędzy Ukrainą a USA. Premier Shigeru Ishiba podkreślił, że Japonia „nie ma zamiaru opowiadać się po żadnej ze stron” w następstwie nadzwyczajnego starcia prezydenta USA Donalda Trumpa i ukraińskiego przywódcy Wołodymyra Zełenskigo w Białym Domu w zeszłym tygodniu. Ishiba, przemawiając podczas posiedzenia komisji budżetowej niższej izby parlamentu, wyraził zdziwienie słowną przepychanką Trumpa i Zełenskigo, która zakończyła się bez podpisania kluczowej umowy w sprawie minerałów i wyrzuceniem ukraińskiego przywódcy z Białego Domu. Jednocześnie strona japońska potwierdza dalsze poparcie dla Ukrainy w jej nierównym konflikcie z Rosją.

5 marca: Targi żywności Foodex Japan. W połowie marca odbędzie się jubileuszowa, 50. edycja Foodex Japan – jednego z największych targów spożywczych w Azji Wschodniej. Targi gromadzą tysiące wystawców i dziesiątki tysięcy odwiedzających z całego świata. Zdaniem Andrzeja Arendarskiego, Prezydenta Krajowej Izby Gospodarczej, udział w targach otwiera drzwi do nowych partnerstw biznesowych i pozwala na efektywną promocję polskiej żywności w Azji. Na targach Foodex Japan 2025 zaprezentuje się blisko 50 polskich firm wraz z przedstawicielami Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR) oraz polskich organizacji branżowych, w tym Stowarzyszenia Rzeźników i Wędliniarzy RP oraz Krajowego Związku Grup Producentów Owoców i Warzyw.

12 marca: Polsko-japońskie forum przemysłowe i dialog jądrowy. W dniach 11-12 marca 2025 r. w Warszawie odbyło się polsko-japońskie forum przemysłowe oraz dialog jądrowy, zorganizowane przez polskie Ministerstwo Przemysłu i japońskie Ministerstwo Gospodarki, Handlu i Przemysłu (METI). Polsko-japońskie forum przemysłowe stworzyło możliwość bezpośrednich rozmów B2B pomiędzy firmami. Wzięło u nim udział niemal 30 polskich

przedsiębiorstw oraz japońskie korporacje Toshiba i IHI. W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Przemysłu, a także reprezentanci sektora publicznego (PAA) i instytucji finansowych (KUKE i BGK). Stronę japońską reprezentowali przedstawiciele Ministerstwa Gospodarki, Handlu i Przemysłu oraz Ambasady Japonii w Polsce, a także Japan Bank for International Cooperation (JBIC) i Nippon Export and Investment Insurance (NEXI). Polsko-japoński dialog jądrowy obejmował wymianę wiedzy dotyczącej w szczególności: kwestii regulacyjnych, finansowania i rozwoju zasobów ludzkich.

III.SYTUACJA GOSPODARCZA

3 marca: prognozy dalszego wzrostu cen produktów spożywczych. Według firmy badawczej Teikoku Databank, ceny ponad 2000 produktów spożywczych i napojów wzrosną w marcu. Według ankiety przeprowadzonej przez Teikoku Databank wśród 195 producentów żywności, 2 343 artykuły będą droższe. Liczba artykułów, których ceny wzrosły w tym roku, przekroczyła ubiegłoroczną przez trzy kolejne miesiące, podał Teikoku Databank. W podziale na kategorie, 1 381 przetworzonych produktów spożywczych, takich jak mrożonki, odnotuje największe wzrosty. Ponadto skumulowana liczba artykułów, których producenci już ogłosili podwyżki cen do sierpnia, wynosi 10 797. Firmy twierdzą, że podwyżki cen wynikają z wyższych kosztów importowanych składników, surowców i słabego jena.

10 marca: Toyota wstrzymuje produkcję w części zakładów. Toyota wstrzyma produkcję w niektórych swoich zakładach od 10 marca w następstwie eksplozji u dostawcy części w Toyota City w prefekturze Aichi. Incydent miał miejsce 6 marca w fabryce Fujioka firmy Chuo Spring, głównego producenta sprężyn samochodowych. Ekspłodował odpylacz, zabijając 40-letniego mężczyznę i raniąc dwóch innych. Zakłady te produkują popularne modele SUV, w tym Harrier i RAV4.

18 marca: Nissan i Honda zapowiadają nawiązanie współpracy w produkcji samochodów EV. Według ankiety przeprowadzonej przez Ministerstwo Zdrowia, Pracy i Opieki Społecznej, różnica w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn w Japonii osiągnęła najniższy poziom w historii, ponieważ średnie miesięczne wynagrodzenie pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze godzin odnotowało najwyższy wzrost od 33 lat. Badanie przeprowadzone w ubiegłym roku wykazało, że średnie miesięczne wynagrodzenie pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze godzin wzrosło o 3,8% w porównaniu z rokiem poprzednim do 330 400 jenów, co oznacza najszybszy wzrost od ponad trzech dekad. Płace kobiet, indeksowane do płac mężczyzn na poziomie 100,

wzrosły o 1,0 punkt procentowy w porównaniu z rokiem poprzednim do 75,8. Chociaż różnica między wynagrodzeniami mężczyzn i kobiet nadal istnieje, zmniejszyła się ona do najmniejszego poziomu od czasu udostępnienia porównywalnych danych w 1976 roku.

19 marca: ceny ziemi w Japonii rosną. Japońskie Ministerstwo Ziemi, Infrastruktury, Transportu i Turystyki ogłosiło, że od 1 stycznia oficjalne ceny gruntów - kluczowy wskaźnik nieruchomości - wzrosły o 2,7% rok do roku, co oznacza czwarty z rzędu roczny wzrost. W podziale na kategorie, ceny gruntów mieszkalnych wzrosły o 2,1%, podczas gdy ceny gruntów komercyjnych wzrosły o 3,9%. W obliczu silnej turystyki przyjazdowej, obszary wypoczynkowe, takie jak Furano na Hokkaido, nadal odnotowywały znaczne wzrosty cen. Z kolei ceny gruntów na obszarach dotkniętych trzęsieniem ziemi na półwyspie Noto odnotowały gwałtowny spadek.

27 marca: Donald Trump wprowadza wysokie cła na wszystkie samochody importowane do USA. Prezydent Stanów Zjednoczonych Donald Trump zapowiedział nałożenie ceł w wysokości 25% na wszystkie importowane samochody od 2 kwietnia. Według Białego Domu, wzmocni to krajową produkcję, ale może również wyrzucić presję finansową na producentów samochodów, którzy są zależni od globalnych łańcuchów dostaw. Według przewidywań Białego Domu cła przyniosą 100 miliardów dolarów przychodów rocznie. Producenci samochodów, także amerykańscy, mogą stanąć w obliczu wyższych kosztów i niższej sprzedaży, choć Donald Trump twierdzi, że cła doprowadzą do otwarcia większej liczby fabryk w Stanach Zjednoczonych i zakończenia tego, co ocenia jako „absurdalny” łańcuch dostaw, w którym części samochodowe i gotowe pojazdy są produkowane w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie i Meksyku.

27 marca: Japonia przyspiesza produkcję nowoczesnych półprzewodników. Rapidus, firma dążąca do krajowej produkcji półprzewodników nowej generacji, planuje w kwietniu uruchomić prototypową linię do produkcji zaawansowanych chipów. Firma przyspiesza rozwój półprzewodników klasy 2 nanometrów, które mają być wykorzystywane w aplikacjach sztucznej inteligencji (AI). Ponieważ Tajwan i Korea Południowa są obecnie liderami w tej dziedzinie, kluczowym wyzwaniem dla Rapidus jest to, czy może on stworzyć solidne podstawy technologiczne do masowej produkcji. 25 marca Rapidus ogłosił partnerstwo z singapurską firmą Quest Global, która specjalizuje się w projektowaniu półprzewodników. Na konferencji prasowej w Tokio prezes Rapidus, Atsuyoshi Koike, powiedział: „Przygotowania do rozpoczęcia produkcji prototypów w kwietniu przebiegają sprawnie i bez opóźnień”.

28 marca: japoński rząd przygotowuje się na wprowadzenie nowych ceł. Japonia stara się znaleźć sposób, aby skłonić Stany Zjednoczone do zwolnienia

producentów samochodów z 25-procentowej taryfy celnej, która ma wejść w życie 3 kwietnia. Główny sekretarz gabinetu Yoshimasa Hayashi poinstruował ministrów gospodarki i handlu, transportu i rolnictwa, aby przyjrzyli się barierom pozataryfowym, takim jak normy bezpieczeństwa dla produktów przemysłowych, które mogłyby zostać złagodzone jako jeden ze sposobów na zwiększenie importu amerykańskich produktów, według kilku źródeł rządowych. Urzędnicy powiedzieli, że zmniejszenie deficytu handlowego USA z Japonią może przekonać administrację Trumpa do zmiany zdania na temat włączenia Japonii do nowych ceł na samochody i części samochodowe. Ministerstwo rozważa złagodzenie standardów przemysłowych dla samochodów i sprzętu AGD, a także tych dotyczących inspekcji rolniczych. Waszyngton utrzymuje, że japońskie standardy stanowią barierę dla importu amerykańskich produktów. Premier Shigeru Ishiba powiedział na posiedzeniu komisji budżetowej izby wyższej 27 marca, że urzędnicy będą nadal zwracać uwagę swoim amerykańskim odpowiednikom na różne działania podejmowane w celu wsparcia amerykańskiej gospodarki, takie jak inwestycje japońskich firm.

KOMENTARZ

W kontekście gospodarczym ale i politycznym najważniejszym wydarzeniem w marcu była zapowiedź wprowadzenia 25% ceł na wszystkie samochody importowane do Japonii. Japoński premier Shigeru Ishiba wydaje się być załamany tą decyzją. Premier powiedział, że poglądy Donalda Trumpa na temat ceł są „trudne do zrozumienia”. Decyzja zapadła zaledwie kilka tygodni po tym, jak Ishiba i Trump odbyli wyjątkowo przyjazne rozmowy, podczas których Japonia przedstawiła szereg działań mających na celu zmniejszenie deficytu handlowego z USA. Największym ciosem wydaje się być wrzucenie sojuszników, przyjaciół i potencjalnych wrogów do tego samego worka w polityce celnej. Prezydent Trump powiedział, że amerykańscy partnerzy handlowi „zabierają nasze miejsca pracy, zabierają nasze bogactwo, zabierają wiele rzeczy”.

Decyzja stawia w bardzo trudnym świetle gabinet ishiby Shigeru. Premier po powrocie zspotkania z Donaldem Trumpem stwierdził, że zyskał zrozumienie amerykańskiego przywódcy i liczy na to, że groźba nałożenia ceł na japońskich producentów zostanie zażegnana. Rozwiązaniem problemu ma być zwiększenie importu skroplonego gazu ziemnego z Alaski do Japonii. Tuż po zakończeniu szczytu prezydent Trump podpisał rozporządzenie nakładające dodatkowe 25% cła na import stali i aluminium.

Co ciekawe podczas gdy wielu sojuszników USA takich jak Kanada gniewnie reaguje na nałożenie ceł, japoński rząd nadal liczy na przypodobanie się administracji Donalda Trumpa i zmianę jego decyzji. Wśród zapowiadanych działań Japonii można znaleźć pomysł wsparcia dla japońskich prodycentów oraz dalsze ustępstwa handlowe na rzecz Stanów Zjednoczonych. Wpływ ceł na japońską gospodarkę będzie niezwykle znaczący. Jedno na 10 japońskich miejsc pracy jest związane z przemysłem motoryzacyjnym. Zdaniem premiera Ishiby wdawanie się w kłótnie z Waszyngtonem nie przyniesie pozytywnego rozwiązania. Nie ma nic do zyskania poprzez wdawanie się w wielką kłótnię na ten temat. Premierowi wydaje się, że pokazanie słabych stron programu ceł, przekona prezydenta Trumpa do ustępstw, co jest raczej mało prawdopodobne. Podsumowując, efekty chwilowego uspokojenia rynku i japońskich eksporterów po wizycie premiera Ishiby w Waszyngtonie okazały się zupełnie nietrwałe.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

